

**Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatæ Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

LIII. An Evidentia in Attestante possit sundare actum Fidei, similem
nostræ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA LIII.

EVIDENTIA IN ATTESTANTE.

*An hac possit fundare Actum
Fidei, similem No-
stra.*

227. **I**n eo sensu, in quo P. Haunoldus locutus est, S. Thomas omnino docuit, *Evidentiam in attestante cum Fide impossibilem esse*; idque P. Haunoldus lib. 5. n. 284. rectè collegit ex 2. 2. q. 1. a. 4. & q. 4. a. 1. Licet enim ibid. S. D. directè & expressè tantum loquatur de impossibilitate fidei cum actu, faciente objectum apparere in propria sua entitate, & ideo loco ult. cit. ad 5. dicat: *Argumentum quod sumitur ex Autoritate Divina, non facit rem in se esse apparentem*; Si tamen præter evidentiam Primæ Veritatis, etiam locutio DEI sit evidens, adeoque sit totum motivum formale Fidei, ut quo, & ut quod assensum evincens, evidenter cognoscatur, jam destruit in objecto credito obscuritatem, non quidem eam, Vi cuius sublatæ objectum in se appareat, quod solummodo probat exemplum Petri testificantis Romam existere, nec tamen facientis videri Romam, ut Adversarius argumentatur, sed eam, quæ requiritur ad actum Fidei nostratis. Vnde quando Adversarius hoc ipsum permittit Patri Haunoldo, dicens: [Nec iste Recentior n. 285. plus probavit, quam id ad summum, quod ab ipso habitu Fidei non possit elici actus metaphysicè evidens circa revelationem DEI.] Jam permittit totum, quod P. Haunoldus volebat probare ex S. Thoma. Hæc enim erat ipsius Conclusio probanda: *Probabilis est, quod NB. à nostro habitu Fidei non possit elici actus metaphysicè evidens circa revelationem DEI.*

228. Sed, inquit ulterius Adversarius, etsi hoc detur; non est cur negetur, evidentiam in Attestante cum Fide possibilem esse: quia Magister Angelicus ait hic. q. 5. a. 2. [Si aliquis Propheta prænuñtiaret in Sermone Domini aliquid futurum, & adhiberet Signum, mortuum suscitando, ex hoc signo convinceretur intellectus videntis, ut cognosceret manifestè, hoc dici à DEO, qui non mentitur: Licet illud futurum, quod prædicitur, in se evidens non esset; unde per hoc ratio Fidei non tolleretur.] Responderet, S. Doctorem non dicere, quod ratio Fidei, prout à nostro habitu Fidei est producibilis, non tolleretur, sed adducere hoc exemplum ad probandum, quod in demonibus sit Fides, quæ est Fides alterius rationis, prout S. D. ibid. expressè dicit; [Quan-

quam in demonibus NB. ea Fides non sit, quæ ex imperio Voluntatis in bonum tendentis, intellectus ad assentiendum movetur; est tamen in illis coacta quadam Fides, quæ ex naturali sua perspicacitate, & signorum evidentia doctrinam Ecclesiæ à DEO profectam esse, credere coguntur.] Vnde rursus Adversarius postquam suum Testimonium S. Thomæ retulisset, immeritò subiungit: [Ad quam difficultatem fugiendam, libenter Recentior iste Fidem negasset Angelis, contra S. Thomam hic. q. 5. a. 1.] Nam non libenter negasset Fidem damnatis Angelis Recentior iste: sed solum dixit: S. Thomam non tribuere illis Fidem, nixam metaphysicè evidentibus signis, multò minùs productam à nostro habitu supernaturali: quod utique verissimum est. Ideo idem S. D. ob physicam illam evidentiam Signorum, seu attestationis, Fidem demonum esse prorsus diversæ rationis à Fide nostrate, clarissimè iterum testatur, q. 14. de veritate a. 9. ad 4. ubi ait: [Dicendum, quod demones non voluntate assentiunt his, quæ credere dicuntur: sed coacti evidentia signorum, ex quibus convincitur verum esse, quod fideles credunt; quamvis illa signa non faciant apparere id, quod creditur, ut per hoc possint dici, Visionem eorum, quæ creduntur, habere. Vnde & credere NB. æquivocè dicitur de hominibus fidelibus, & demonibus: nec est in eis fides ex aliquo lumine gratiæ infuso, sicut est in Fidelibus.]

229. Cujus verò Rationis sit Fides fidelium, & in quales actus Fidei habitus influat, iteratò clarissimè expressit Angelicus Magister, adducto etiā Testimonio S. Augustini tract. 26. in Joannem; super illud, *nemo potest venire*. Sic itaque loquitur i. p. q. 111. a. 1. ad 1. [Dicendum, quod ad Fidem duo concurrunt; primò quidem habitus intellectus, quo disponitur ad obediendum Voluntati, tendenti in Divinam Veritatem. Intellectus enim assentitur Veritati Fidei, non quasi convictus ratione, sed quasi imperatus à Voluntate. Nullus enim credit, nisi volens: ut Augustinus dicit.] Verba autem S. Augustini idem Doctor Aquinas q. 14. de Verit. a. 1. in C. hæc refert. *Cetera potest homo nolens, credere non nisi volens.* Ex quibus Verbis deducitur hoc evidens argumentum: Noster habitus Fidei non potest concurrere ad actum fidei, qui non indiget determinatione & imperio Voluntatis, pro quo nim. eliciendo non ita proponitur intellectui Veritas revelata, ut debeat determinari assensus ab ipsa Voluntate: sed si Veritas revelata sit evidenter apprensus in se & evidentia sui, si evidentia attestantis, assensus non debet determinari à Voluntate, ut S. Thomas proximè de demonum assensu dixit: ergo noster habitus Fidei non potest concurrere ad assensum Veritatis revelatæ

per evidentiam attestantis : & consequenter ipse assensus neque est Fides ejusdem rationis cum nostra, per quam homo non potest credere nisi volens.

230. Confirmari potest hæc Conclusio argumento ad Hominem, non quòd ulteriori probatione indigeat, sed ut Adversarius inconsequentiam suæ doctrinæ advertat. Actus Fidei magis diversificatur à revelatione evidente, quàm à privata ex parte materiæ : evidentia enim inducit diversitatem formalem motivi, ut quo, quòd autem materia sit privata, importat tantum diversitatem materiale, ut Controv. 51. ostendimus : atqui actus Fidei procedens ex revelatione privata ex parte materiæ, secundum Adversarium est diversus à nostra fide, neque producit à nostro habitu Fidei : ergo à fortiori idem dicendum est de fide, procedente ex revelatione evidente.

CONTROVERSIA LIV.

CLEMENS X.

*An sit Fide Divina credibile,
eum ritè fuisse Baptizatum.*

231. Confundit Adversarius hæc duo : quòd sit Fide Divina credibile, Clementem X. (dicamus nunc Innocentium XI.) esse Verum Pontificem, & proinde indirectè, & implicitè, ac consecutivè habere nos fundamentum sufficiens credendi esse Baptizatum, quia Baptismus est iure Divino requisitus ad Pontificatum. Et : quòd Fides innitatur dictæ conditioni, ut influenti : primum P. Haunoldus lib. 3. n. 162. non Gratis dixit, ut Adversarius putat ; secundum P. Haunoldus nec dixit, nec supposuit : non enim Baptismus est conditio complens revelationem, cui Fides innititur, sed est conditio complens Valorem Pontificatus legitimi : unde licet verum sit, quòd idem P. Haunoldus lib. 3. n. 302. asseruit : Non, quoties ex aliquo motivo assentimur alicui concreto, assentimur ex illo motivo singulis partibus illius concreti, seorsim sumptis ; alioquin qui crederet ex Testimonio Medici se esse ægrotum, crederet ex eodem Testimonio se esse hominem &c. Itaque credere aliquod totum ex aliquo motivo, est tantum credere ex illo motivo ultimam formalitatem constitutivam illius totius, quando tamen aliunde non repugnat, aliquam partem constitutivam alicujus totius, Fide Divina credibilis, simul aut seorsim credi à tali intellectu, prout non repugnat credi istum Pontificem esse verè baptizatum, & tamen

propter experimentalē metaphysicā certitudinis evidentiam, Medici assertionē inconfutabilem ; supponitur repugnare, ægrotum credere Testimonio humano, se esse hominem, in tali, inquam, casu nec gratis, nec per doctrinā inconsequentiam P. Haunoldus rectè dixit, esse dicto modo per Fidem Divinam credibile, Hodiernum Summum Pontificem valide fuisse baptizatum : quia per hoc citatus Autor plus non asseveravit, quàm quòd revelatio legitimi Pontificatus se etiam extendat ad Baptismum legitimum, sine quo non potest verificari revelatio Pontificatus.

232. Hoc autem non gratis dici, testatur ipse S. Thomas, qui 2. 2. q. 11. a. 2. in C. hæc habet expressissima Verba. Ad Fidem pertinere dupliciter : Uno modo directè & principaliter : sicut articuli Fidei : Alio modo indirectè & secundariò : N.B. sicut ea, ex quibus sequitur corruptio alicujus articuli (quo modo ex sublato valore Baptismi sequitur corruptio Valoris Pontificatus, qui etiam secundum Adversarium est Fide Divina credibilis, & præceptus, ut credatur, id quod colligit ex S. Thoma opusc. 19. c. 4.) Et circa utraque potest esse hæresis eo modo, N.B. quo & Fides, Et 1. p. q. 32. a. 4. inquit. Postquam manifestum est, & præcipue si sit per Ecclesiam determinatum, quòd ex hoc sequitur aliquid contrarium Fidei, (est autem ab Ecclesia determinatum, quòd ex defectu Baptismi sequatur invaliditas Pontificatus) in hoc error non esset absque hæresi.

CONTROVERSIA LV.

FIDEI NECESSITAS.

*Quomodo Fides sit Principium
Salutis, & qualis explicita esset
nimis onerosa.*

233. IN duobus P. Haunoldus reprehendit Adversarius : primò quòd lib. 3. n. 386. Responsum Ripaldæ, dicentis, S. Paulum asserentem sine Fide impossibile esse placere DEO, posse intelligi, de Fide in Re, vel in Foro, melius à priori rejecisset ex eo, quòd cum Fides sit primum salutis fundamentum, nec contineatur virtualiter in cognitione naturali, nihil habeatur prorsus, in quo illius vorum & desiderium possit fundari. Verum hæc rejectio ipsa rejici meretur ; cum enim omnis actus Fidei præsupponat imperium voluntatis, ut Contr. 53. ex S. Thoma & S. Augustino ostensum est, etiam primum actus Fidei præsupponit imperium voluntatis, in illa ergo cognitione, in qua fundatur im-